

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ УСНОГО ПОСЛІДОВНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ

У статті представлено результати перевірки ефективності методики навчання майбутніх перекладачів усного послідовного науково-технічного перекладу. Розкрито структуру експерименту. Описано зміст і результати перед- та післяекспериментального зрізів, проаналізовано їх результати. Визначено варійовану величину двох варіантів методики навчання усного послідовного перекладу, що полягає в ступені керування навчальним процесом. Інтерпретовано результати експериментального навчання, які підтверджують висунуту гіпотезу.

Ключові слова: усний послідовний переклад, науково-технічний переклад, перекладацька компетентність, гіпотеза експерименту, експериментальна перевірка.

Проблемі перекладу приділяла увагу велика кількість фахівців, які досліджували різні питання, однак, незважаючи на значний інтерес науковців, бракує уваги теоретичним та емпіричним дослідженням особливостей навчання усного послідовного науково-технічного перекладу студентів мовних спеціальностей з урахуванням їхньої психологічної готовності до навчання усного послідовного перекладу (УПП).

Метою статті є опис підготовки та організації експериментальної перевірки ефективності методики навчання майбутніх перекладачів усного послідовного науково-технічного перекладу та інтерпретація результатів експериментального навчання.

З огляду на досліджені теоретичні передумови навчання майбутніх перекладачів УПП [2; 3], які стали основою для розробки комплексу вправ, формуємо гіпотезу експерименту: досягнення майбутніми перекладачами високого рівня розвитку перекладацької компетентності (ПК) під час УПП, а саме, з коефіцієнтом навченості не нижче 0,7 (за шкалою В. П. Беспалька) [1], можливо за умов: 1) врахування особливостей УПП та науково-методичних досліджень у процесі відбору матеріалу та змісту навчання; 2) розробки методики навчання та виконання вправ у максимальному близьких до реальних професійних умовах; 3) використання максимально ефективних способів контролю виконання вправ; 4) визначення оптимально ефективної послідовності вправ на розвиток різних видів перекладу та циклів вправ з врахуванням психологічної готовності студентів до навчання та виконання професійних обов'язків і постійний моніторинг їхньої психологічної готовності протягом усього періоду навчання.

Очікуваним результатом робочої гіпотези є досягнення високого рівня сформованості ПК під час виконання УПП в галузі відновлювальної енергетики (ГВЕ) у процесі навчання майбутніх перекладачів за допомогою підсистеми вправ з послідовним наростанням труднощів та зміною видів перекладу, які логічно передують УПП, що знімає емоційну напругу та стрес ще перед початком виконання власне перекладацьких вправ у близьких до реальних умовах з врахуванням психологічної готовності студентів до навчання та виконання професійної діяльності, в умовах формування та розвитку у студентів складових компетентностей ПК та використання ефективних способів контролю, що підвищують здатність студентів до автономії та рефлексії та за умови оптимально ефективного ступеня керованості навчальним процесом.

Метою експерименту є перевірка ефективності розробленої методики навчання майбутніх перекладачів УПП у ГВЕ, зокрема, визначення ефективності та доцільності використання розроблених підсистеми і комплексу вправ, а також перевірка ефективності двох варіантів методики навчання УПП, які відрізнялися ступенем керованості навчальним процесом.

Основний експеримент був вертикально-горизонтальним, відкритим і методично обґрунтованим, проводився за звичайних умов навчального процесу в межах аудиторних та позааудиторних занять у першому семестрі четвертого курсу серед студентів факультету лінгвістики кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". По вертикалі порівнювали рівень сформованості ПК загалом та предметної компетентності зокрема за результатами перед- та післяекспериментальних зрізів. Горизонтальний характер основного експерименту полягав у навчанні студентів за двома варіантами методики.

До неварійованих умов експериментів належить кількість студентів у експериментальних групах, критерії оцінювання та завдання перед- та післяекспериментальних зрізів, навчальних і контрольних

перекладів, тривалість навчання та викладач, який проводив експеримент. До розвідувального експерименту були залучені 16 студентів із ЕГ 1 та ЕГ 2. В основному експерименті взяло участь 32 студенти ЕГ 1, ЕГ 2, ЕГ 3 та ЕГ 4 (по 8 студентів у кожній). На виконання комплексу вправ для навчання студентів УПП у ГВЕ виділено 36 години (1 кредит). Також по 45 хвилин виділено на перед- та післяекспериментальний зріз.

Варійованою умовою експерименту був ступінь керованості навчальним процесом майбутніх перекладачів: виконання вправ в ЕГ 1 та 3 з поступовим переходом від жорсткого до гнучкого ступеня керованості навчальним процесом і виконання вправ з жорстким ступенем керованості в ЕГ 2 та 4 протягом усього періоду навчання за запропонованою методикою.

Таблиця 1

Порівняння варіантів методики навчання усного послідовного перекладу

Етап навчання		Варіант 1 (ЕГ 1 і 3)	Варіант 2 (ЕГ 2 і 4)
<i>Доперекладацький</i>		Жорсткий ступінь керованості	Жорсткий ступінь керованості
1.	Інформативно-мотиваційне вступне заняття-дискусія		
2.	Вступне заняття з перекладацького скоропису, перекладацької етики та технічної підготовки		
3.	Цикл 1-2	Відносно жорсткий ступінь керованості	
<i>Власне перекладацький</i>		Гнучкий ступінь керованості	
4.	Цикл 3-5		

Слідом за І. П. Задорожною, під жорстким ступенем керованості навчальним процесом розуміємо керування викладачем усіма навчальними діями студентів з визначенням їхніх завдань і змісту, оптимально-можливих перекладів, систематичним контролем з боку викладача та наданням рекомендацій студентам щодо покращення ефективності навчання й успішності. Під гнучким ступенем керованості розуміємо спільне визначення навчальних цілей викладачем і студентом та самостійне визначення індивідуальних цілей із відбором способів їх досягнення та опосередкований контроль з боку викладача, наприклад, взаємоконтроль та самоконтроль за допомогою розроблених контрольних листів самооцінювання та діагностичної таблиці взаємо- та самооцінювання студентів [5].

Під переходом від жорсткого до гнучкого ступеня керованості у першому варіанті методики навчання розуміємо перехід від відносної до власної автономії студентів у навчальному процесі, тобто послаблення ступеня керованості навчальним процесом на кожному наступному етапі навчання. Вважаємо за доцільне організувати вправи з різним ступенем керованості таким чином: *жорсткий ступінь керованості* на інформативно-мотиваційному вступному занятті-дискусії та вступному занятті з перекладацького скоропису, перекладацької етики та технічної підготовки, *відносно жорсткий ступінь керованості* у 1 та 2 циклах навчального модуля, а у циклах 3-5 – *гнучкий ступінь керованості* навчальним процесом.

Теоретично результати експериментальних груп, що навчатимуться за другим варіантом методики навчання мають бути кращими, однак зважаючи на специфіку професії перекладача, на нашу думку, результати навчання за першим варіантом методики мають показати кращі результати, оскільки стимулюватимуть студентів до самостійності та автономії в навчанні, що є значною перевагою у роботі перекладача. Реалізація основного експерименту передбачала три етапи:

Таблиця 2

Структура основного експерименту

Етапи експерименту / термін проведення	Кількість годин / АЗ	Кількість груп / студентів	Основна мета
Передекспериментальний зріз (вересень 2013)	0,5 заняття / 1 година	4 групи 32 студенти	Визначити вихідний рівень сформованості перекладацької компетентності студента загалом та предметної зокрема
Експериментальне навчання УПП (вересень–грудень 2013)	14 годин / 7 занять	ЕГ 1 – 8 студентів; ЕГ 2 – 8 студентів; ЕГ 3 – 8 студентів; ЕГ 4 – 8 студентів	Перевірити ефективність розробленої методики
Післяекспериментальний зріз (грудень 2013)	0,5 заняття / 1 година		Визначити досягнутий рівень розвитку перекладацької компетентності

Табл. 2 дає можливість зробити висновок про загальну структуру основного експерименту, проведеного у 4 навчальних групах на ОКР "Бакалавр" у 7 навчальному семестрі. Таким чином, основний експеримент відбувався протягом 15 академічних годин у 4 експериментальних групах – ЕГ 1, ЕГ 2, ЕГ 3 та ЕГ 4 і складався з трьох етапів:

- 1) передекспериментальний зріз, з метою визначення вихідного рівня сформованості перекладацької компетентності студентів загалом і предметної зокрема;
- 2) експериментальне навчання УПП з метою перевірки ефективності розробленої методики навчання;
- 3) післяекспериментальний зріз з метою визначення досягнутого рівня розвитку перекладацької компетентності.

Перед- і післяекспериментальний зрізи розвідувального та основного експериментів відрізнялися поставленими цілями. У розвідувальному експерименті основним завданням передекспериментального зрізу була перевірка психологічної готовності студентів до УПП, в основному експерименті – визначення вихідного рівня сформованості у студентів ПК та предметної компетентності у ГВЕ.

Під час розвідувального експерименту студентам було запропоновано дати відповідь на два запитання:

- 1) Який вид усного перекладу Ви вважаєте найскладнішим і чому?
- 2) Які труднощі виникають у Вас під час виконання УПП? Проведено опитування з метою визначення ставлення студентів до різних і конкретного виду перекладу та їхньої психологічної готовності до УПП. Відповіді студентів були ретельно опрацьовані нами для визначення питань, які варто було обговорити зі студентами в ході евристичної бесіди та для підготовки мотиваційних АВЗ для перегляду на інформативно-мотиваційному занятті-дискусії під час основного експерименту. Крім того, розвідувальний експеримент сприяв коригуванню галузі науки, в межах якої створено комплекс вправ, визначенню ефективних форм виконання вправ та залученню додаткових ефективних форм контролю.

Передекспериментальний зріз основного експерименту, метою якого було визначення вихідного рівня сформованості ПК та предметної компетентності, передбачав виконання перекладу окремих слів або словосполучень зі статті у ГВЕ, обсяг якої становить 754 слова. Загальна кількість елементів для перекладу становить 46 слів та словосполучень, основну частину яких складають терміни у ГВЕ, інша частина – загальні науково-технічні терміни.

Для перевірки вихідного рівня сформованості ПК та визначення коефіцієнту навченості студентів відповіді, отримані під час перед- та післяекспериментального зрізів, аналізувалися відповідно до визначених критеріїв оцінювання: *прагматичні* (збереженням головного змісту та передача задуму автора тексту оригіналу); *лінгвістичні* (нормативність мови та відбір мовних відповідників); *психологічні* (дотримання загальних перекладацьких правил) [4].

Завдання передекспериментального зрізу сформульоване таким чином: Lesen Sie bitte den Text und übersetzen Sie die hervorgehobenen Wörter laut dem Kontext. Оскільки студенти вперше починають навчання УПП в сьомому семестрі, то можливою є тільки перевірка рівня сформованих до початку навчання УПП комунікативних і спеціальних компетентностей ПК та сформованої предметної компетентності, що базується на індивідуальному попередньому досвіді кожного студента.

Післяекспериментальний зріз проводився за допомогою УПП уривку доповіді на тему "Windkraft – Auswirkungen auf Mensch und Umwelt" з метою визначення рівня сформованості ПК загалом та приросту коефіцієнту навченості у предметній галузі знань протягом першого навчального модулю зокрема. Завдання післяекспериментального зрізу сформульоване таким чином: Dolmetschen Sie bitte den Vortrag zum Thema "Windkraft – Auswirkungen auf Mensch und Umwelt".

Для об'єктивності визначення ефективності запропонованих варіантів навчання та безпосередньо рівня сформованості ПК у студентів до та після першого навчального модулю нами було проаналізовано результати перед- та післяекспериментальних зрізів, а саме, визначено коефіцієнт навченості за формулою В. П. Беспалька, за яким задовільним вважається рівень навченості не нижче 0,7 (70%) [1].

Основний експеримент реалізовувався на кожному занятті з дисципліни "Усний двосторонній переклад", а після завершення першого модулю основного експерименту проведено післяекспериментальний зріз для визначення підсумкового рівня сформованості ПК та приросту коефіцієнту навченості у предметній галузі знань. Аналіз результатів передекспериментального зрізу основного експерименту показав недостатній середній коефіцієнт навченості студентів: 0,52 в групі ЕГ 1; 0,59 – в ЕГ 2; 0,40 – в ЕГ 3; 0,37 – в ЕГ 4. Низькі показники коефіцієнту навченості студентів свідчать про доцільність початку навчання за двома варіантами запропонованої методики. Середньостатистичні показники зрізу представлені у табл. 3.

Табл. 3 дає змогу зробити висновки, що середній коефіцієнт навченості в чотирьох групах є нижчим за задовільний, тобто 0,7. Це підтверджує низький рівень сформованості ПК та предметної компетентності у студентів та необхідність навчання за двома варіантами експериментальної методики та у відповідності до розробленої моделі навчання.

Таблиця 3

**Середньостатистичні показники рівня сформованості
перекладацької та предметної компетентностей у ГВЕ
(передекспериментальний зріз)**

Індекс ЕГ	Кількість неправильних відповідей за критеріями оцінювання				Загальна кількість неправильних відповідей (%)	Загальна кількість правильних відповідей (%)	Сума балів	Коефіцієнт навченості
	Неперекладена / пропущена інформація	Зміна змісту ТО	Мовні помилки	Нехтування загал. правилами переклад.				
ЕГ 1	5,4	12,6	3,1	0,9	48	52	43,3	0,52
ЕГ 2	7,25	10,2	2,8	1	46	54	49,2	0,59
ЕГ 3	8,4	5,9	14,1	0,6	60	40	33,3	0,40
ЕГ 4	11,9	14	3,1	0,7	63	37	31	0,37
Максимальні показники	46				100	100	39,2	1

Після завершення першого навчального модуля студенти були оцінені за такими ж критеріями оцінювання, як і під час передекспериментального зрізу, удосконаленими для оцінювання УПП. Середньостатистичні показники результатів післяекспериментального зрізу представлені в табл. 4.

Таблиця 4

**Середньостатистичні показники рівня сформованості
перекладацької та предметної компетентностей у ГВЕ
(післяекспериментальний зріз)**

Індекс ЕГ	Кількість правильних відповідей за критеріями оцінювання				Сума балів	Коефіцієнт навченості
	Неперекладена / пропущена інформація	Зміна змісту ТО	Мовні помилки	Нехтування загал. правилами переклад.		
ЕГ 1	27	26	12,6	6,6	72,3	0,79
ЕГ 2	25,1	28	13,9	6,3	73,3	0,80
ЕГ 3	23,7	21,9	13	4,5	63,3	0,72
ЕГ 4	22,9	22	12,9	6,4	64,4	0,73
Максимальні показники	70		20	10	68,3	1

Із табл. 4 видно, що коефіцієнт навченості у чотирьох групах після навчання за запропонованою методикою перевищив задовільний рівень навченості 0,7. Це є показником ефективності розробленої методики навчання УПП у ГВЕ за обома запропонованими варіантами навчання. Для визначення ефективнішого із двох запропонованих варіантів навчання проведено порівняльний аналіз коефіцієнтів навченості до та після експерименту. Середньостатистичні показники перед- та післяекспериментального зрізів представлені у табл. 5.

Таблиця 5

Середньостатистичні показники перед- та післяекспериментального зрізів

Індекс групи (індекс ЕГ)	Середньостатистичні показники рівня сформованості компетентностей		Приріст коефіцієнту навченості
	Передексп. зріз	Післяексп. зріз	
ЕГ 1	0,52	0,79	0,27
ЕГ 3	0,40	0,72	0,32
Показники за I варіантом МН	0,46	0,75	0,29
ЕГ 2	0,59	0,80	0,21
ЕГ 4	0,37	0,73	0,36
Показники за II варіантом МН	0,48	0,76	0,28

Результати, представлені в табл. 5, підтверджують, що навчання за обома варіантам пропонованої методики збільшило показники рівня сформованості ПК, а про успішність варіантів навчання по вертикалі свідчать зростаючі середньостатистичні коефіцієнти навченості.

Для визначення ефективності навчання студентів УПП в ГВЕ по горизонталі обраховано середній коефіцієнт навченості в групах за результатами післяекспериментального зрізу – 0,76. В експериментальних групах ЕГ 1 та 3, що навчалися за першим варіантом методики, цього коефіцієнта навченості досягли та перевищили 6 студентів із 16: 5 студентів з групи ЕГ 1 та 6 – з групи ЕГ 3, що складає 37,5% від загальної кількості студентів у двох групах. За другим варіантом навчання середнього коефіцієнту навченості досягло 5 студентів з контрольних груп ЕГ 2 і ЕГ 4: 4 – з групи ЕГ 2 і 1 – з групи ЕГ 4, що дорівнює 31,25% від загальної кількості студентів у двох групах.

Порівняльний аналіз якісних характеристик сформованості ПК у студентів дає змогу зробити висновок, що виконання розробленого комплексу вправ позитивно впливає та покращує рівень сформованості ПК майбутніх перекладачів, при цьому виконання вправ з поступовим переходом від жорсткого до гнучкого ступеня керованості навчальним процесом у першому варіанті методики є більш ефективним, ніж виконання вправ із виключно жорстким ступенем керованості.

Для перевірки вірогідності отриманих результатів використаємо критерій φ^* кутового перетворення Фішера, що використовується для співставлення відсоткових часток учасників експерименту по частотності наявності ефекту від навчання за розробленою методикою [6]. Зміст кутового перетворення полягає у перетворенні відсоткових часток у величини центрального кута, що вимірюється в радіанах. Більшій відсотковій частці буде відповідати більший кут φ , а меншій – менший. Варто зауважити, що співвідношення не лінійні, а розраховуються за формулою: $\varphi = 2 \cdot \arcsin(\sqrt{P})$, де P – відсоткова частка.

На основі гіпотез критерії Фішера сформулюємо статистичні гіпотези таким чином, що H_0 : частка студентів, які досягли досліджуваного ефекту, а саме, середнього коефіцієнту навченості 0,76, в ЕГ 1 і 3 не більше, ніж в ЕГ 2 і 4; H_1 : частка студентів, які досягли досліджуваного ефекту, а саме, середнього коефіцієнту навченості 0,76, в ЕГ 1 і 3 більше, ніж в ЕГ 2 і 4.

За допомогою зазначеної формули визначено величини кутів:

$\varphi_1 = 1,318116$ – відповідає відсотковій частці ЕГ 1 і 3 (37,5%);

$\varphi_2 = 1,1864$ – відповідає відсотковій частці ЕГ 2 і 4 (31,25%).

Загальна інформація про емпіричні частоти за двома значеннями ознаки: "Є ефект", "Немає ефекту" для визначення кутового перетворення зазначені в табл. 6.

Таблиця 6

Дані емпіричних частот ЕГ 1 і 3 та ЕГ 2 і 4

Індекс ЕГ	"Є ефект": задача вирішена			"Немає ефекту": задача не вирішена		Загальна кількість студентів
	Кількість студентів	Відсоткова Частка	φ^*	Кількість студентів	Відсоткова частка	
ЕГ 1 і 3	6	37,5 %	1,318	10	60%	16
ЕГ 2 і 4	5	31,25 %	1,186	11	50%	16
Кількість студентів	11			21		32

Табл. 6 дає змогу обрахувати емпіричне значення $\varphi^*_{\text{емп}}$ за формулою:

$$\varphi^* = (\varphi_1 - \varphi_2) \sqrt{\frac{n1 \cdot n2}{n1 \cdot n2}},$$

де φ_1 – кут, що відповідає більшій відсотковій частці;

φ_2 – кут, що відповідає меншій відсотковій частці;

$n1$ – кількість спостережень в ЕГ 1 і 3;

$n2$ – кількість спостережень в ЕГ 2 і 4 [154].

У нашому дослідженні: $\varphi^*_{\text{емп}} = 0,371$ порівнюємо з $\varphi^*_{\text{кр}}$ $\begin{cases} 1,64(p0,05) \\ 2,31(p0,01) \end{cases}$.

$0,371 < 2,31$, отже $\varphi^*_{\text{емп}} < \varphi^*_{\text{кр}}$

Для наочності проведених обрахунків зображуємо їх схематично на осі значущості (рис.1). $\varphi^*_{\text{емп}}$ за результатами обрахунків в зоні незначущості свідчить про правильність статистичної гіпотези H_0 , що частка студентів, які досягли досліджуваного ефекту, а саме, середнього коефіцієнту навченості 0,76, в ЕГ 1 і 3 не більше, ніж в ЕГ 2 і 4.

Рис. 1. Визначення критерію φ кутового перетворення Фішера для перевірки достовірності результатів експериментального дослідження

Достовірність проведеного експерименту підтверджена шляхом визначення $\varphi^*_{\text{емп}}$ кутового перетворення Фішера, а аналіз результатів обрахунків підтвердив основні положення висунутої гіпотези та довів ефективність двох варіантів методики навчання УПП в ГВЕ. Перший варіант методики навчання відзначився незначною перевагою, що пояснюється його ефективним стимулюванням студентів до розвитку навчально-пізнавальної та психологічної компетентностей за допомогою поступового переходу від жорсткого до гнучкого ступеня керованості навчальним процесом і сприянням розвитку самостійності студентів як у виконанні аудиторних, так і позааудиторних завдань, що покращує рівень самооцінювання, контролю, рефлексії та цілеспрямованому і свідомому самовдосконаленню студентів. Такі результати можемо пояснити особливостями роботи перекладачів, до яких належить вміння самостійної підготовки до перекладу, робота в стресових ситуаціях та саморефлексія з метою уникнення недоліків минулих перекладацьких ситуацій у майбутньому. На основі отриманих результатів можемо констатувати, що гіпотеза експерименту підтверджена.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у розробці комплексів вправ для навчання майбутніх перекладачів УПП в інших галузях знань.

Використані джерела

1. Беспалько В. П. Опыт разработки и использования критериев качества усвоения знаний / В. П. Беспалько // Советская педагогика. – 1968. – № 4. – С. 52–69.
2. Володько А. М. Методичні передумови навчання майбутніх перекладачів усного перекладу науково-технічних текстів як виду мовленнєвої діяльності / А. М. Володько // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України : електрон. наук. фах. вид. / Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. – Хмельниц. : [б. в.], 2013. – Вип. 3. – 1–8. – Режим доступу до ресурсу : file:///C:/Users/ANNA/Downloads/Vnadps_2013_3_3.pdf.
3. Володько А. М. Аналіз психологічних передумов навчання усного послідовного перекладу / А. М. Володько // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер. : Педагогіка і психологія. – 36. статей. – Ялта : РВВ КГУ, 2013. – Вип. 41. – Ч. 3. – С. 140–146.
4. Володько А. М. Критерії оцінювання якості усного послідовного перекладу / А. М. Володько // Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди" – Додаток 1 до Вип. 36, Том VI (66) : Тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору". – К. : Гнозис, 2015. – С. 97–104.

5. Задорожна І. П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з практичної мовної підготовки : монографія / І. П. Задорожна. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ, 2011. – 414 с.
6. Сидоренко Е. В. Методы математической обработки в психологии / Е. В. Сидоренко – СПб. : ООО "Речь", 2007. – 350 с.

Володько А. Н.

**ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНАЯ ПРОВЕРКА ЭФФЕКТИВНОСТИ
МЕТОДИКИ ОБУЧЕНИЯ БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ
УСТНОМУ ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОМУ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОМУ ПЕРЕВОДУ**

В статье представлены результаты проверки эффективности методики обучения будущих переводчиков устному последовательному научно-техническому переводу. Раскрыта структура эксперимента. Описаны содержание и результаты пред- и послеэкспериментального срезов, проанализированы их результаты. Определена варьируемая величина двух вариантов методики обучения устному последовательному переводу, отличающиеся степенью управления учебным процессом. Интерпретированы результаты экспериментального обучения, подтверждающие выдвинутую гипотезу.

Ключевые слова: устный последовательный перевод, научно-технический перевод, переводческая компетентность, гипотеза эксперимента, экспериментальная проверка.

Volodko A. M.

**EXPERIMENTAL EFFICIENCY TESTING
OF TEACHING FUTURE INTERPRETERS CONSECUTIVE
SCIENTIFIC AND TECHNICAL INTERPRETING**

The article deals with the results of the experimental efficiency testing of teaching 4-th year students of foreign language faculties to consecutive scientific and technical interpreting. Described in the article is the methodological experiment, where two alternative methodologies in teaching consecutive scientific and technical interpreting to future interpreters are compared. The structure of the experiment is given due attention to. The contents and results of pre- and post-experimental data study are highlighted here too.

The experiment variate was controllability in the learning process of future interpreters: the experimental groups EG 1 and EG 3 were exercising by the gradual transition from the rigid to flexible controllability level, and the experimental groups EG 2 and EG 4 were exercising by rigid controllability level during all the period of study.

Under rigid level of controllability we understand the educational process with supporting of all students' actions, defining studying objectives, content, best-possible translations, systematic supervision and providing students with recommendations for improving learning and achievement by teacher. Under flexible level of controllability we understand consolidate teachers' and students' definition of educational objectives and self-determination of individual goals with the selection of methods for achieving goals by students and indirect control by the teacher, for example, mutual control and self-control by using self-assessment and diagnostic tables for interaction and students' self-evaluation by teaching future interpreters consecutive scientific and technical interpreting.

The conclusion has been made as to the efficacy of consecutive scientific and technical interpreting teaching methodology to future interpreters. The experimental testing based on the methods of mathematical statistics proves the hypothesis of the experiment. Perspectives of further research in this direction are outlined.

Key words: consecutive interpreting, scientific and technical interpreting, translation competence, experimental hypothesis, experimental testing.

Стаття надійшла до редакції 26.09.2016